

MA PITA AA LANGINKA I QA IIL IP ME IIRAM

Ma Pita i qurli qa vet ma Rom de qa iil ip me iiram sagel ama Kristenkena. I qe sem madlek na ra ne iang ama lengi ip ta tit kut nget ip ta taarl malkuil. De naset liina de qe su ra ip tet lu riq ama kaak-metta i re su dap te tekmet ne ama viirang. De aa lengi de dengdeng, dai qel sil sever ama aivetki i diip lenges na qi ne ama altingki, dap mager iv ama Kristenkena dai qurli ra naa ne ma Iesus i diip ke guirl.

---

1 I ngua ma Saimon Pita i ma Iesus Kristus aa maatpitka na ngua de aa Aposel na ngua. I ngua iil sagel ngen, i ngen i uut i rlas tem uut mene ma Kristus. I maikka nade auur a rlan dai uur raneng a qa, i raquarli ne aa gamansena ama seserlnget dai qe iames na uut, be maikka liina dai iini veviit nagel auut Mam ama Ngemumaqa. I qerl qurl auut te liina i uut tu auur a qevep raquarlina. ²Be nade gua rlan dai ngu nen iv ama Ngemumaqa qe buup ngen ne aa ngimsevetki de qe tekmet ne a ngen a rut iv ama uupka de a ngen a rlan. Be mager ip ngene taqat drlem se ama Ngemumaqa de auur a Slurlka ma Iesus Kristus.

Ama Ngemumaqa Qe Narliiv Uut Taarl Bareq A Qa

³I ma Iesus dai qa quarl te ama Ngemumaqa aa dlek. Be qatikka ne lungera ama dlek, dai qatikka qe tekmet be uuret matna bareq ama Ngemumaqa. I liina dai maget be auut i raquarli qa teqerl auut ne nas dai be qatikka auur a mugunes, dai bareq a qa. I qa nes tem uut iv uure taneng aa ansinki, de maikka iv auur a gamansena dai raquarl ka i ai de uut tit ma seserl.

⁴I qatikka ne liina dai sa qa muvuusep bareq auut ne aa Lengi i maikka nget peviit. I qatikka ai de qel sil ba auut ne ama lengiirang i maikka buup ne iirang. Be qatikka qe tekmet bareq auut ne aa gamansena i maikka ama atlunget i nget manarevuk, iv uut dai raquarl ka. Taqurla aip kuasik mager iv ama aivetki araa gamansena ngere lenges na ngen, de ngen auut.

⁵Dai ver a ngen a mugunes dai mager ip ngene riirl ama gamansena ne ama atlu.

I qatikka mager ip ngen deraarl se a ngen a tuaqevap ne ama gamansena ama atlunget,

Be ngen riirl ne ama gamansena ama atlunget i qatikka ne ama Ngemumaqa aa saikngias.

6 I qatikka ngen taneng aa saikngias be qatikka ngen taqa uas te a ngen a rut ip ngen taqat mit, be ngen deraarl malkuil ve ama merlen-iirang. Be naset liirang aa dai mager iv ama glasing a ngen.

7 Dai qatikka qurli ngen i ama glasing a ngen, dai be mager iv a ngen arlem naver a na.

Taqurla be maikka diip kurli ngen, i vem ngen sena.

8 Dai ariq aip baingbaing se liirang aa nade a ngen a rlan, dai be maikka iirang ngere riirl. Taqurla, be diip liirang aa nge tat never a ngen, be diip kuasiq ama nengnas se aa rletki, de diip ngenet taqat drlem se auur a Slurlka ma Iesus Kristus. Dai be qatikka diip masmas ngen riirl.

9 Dap nemta i quasik tet dadem pet lungera i ngua sil na nget, dai sa quasik tet taqat lu, i ama rlenka; be ai de quasik pukpuktik per a ra, ai sa ma Iesus ka lemerl ta te araa viirang.

10 Dai maikka gua rluavik, mager ip slegslep per a ngen, i ngen drlem ai ama Ngemumaqa qa nes tem ngen be qa mu ngen iv aa liinka na ngen. I ariq aip ngen tekmet taqurla, dai diip kuasiq mager ip ngen aat namen a qa. 11 Taqurla be diip ngen dan sever auur a Slurlka aa Luqupki i qe uas masmas, i diiv uure ne auur a Slurlka ma Iesus Kristus auur a Iameska.

12 I quaatta i sa ngen su re liirang aa, dap katiaskerl diip ngu su ngen ip pukpuktik per a ngen ne ama lengi ama revan nget. 13 Dai maikka gua revan, i qatikka aip lua i ngu iames, dai diip ngu tekgel ngen ne lungera ama lengi, ip pukpuktik per a ngen na nget. 14 I raqarali kuasiq ama ainkules dap diip ngu perleset nanari, i sa uur a Barlka ma Iesus Kristus ka reqerl a ngua ne liina.

15 Dai be ngu dlek i ngu tekgel ngen, iv aip ngua verleset de diip pukpuktik per a ngen ne lungera i ai de ngu su ngen tem nget.

16 I murl nauirl dai uut su ngen sevet ma Iesus Kristus auur a Slurlka aa dlek de ngen aa anmenki. I kuasiq ai uurel sil ne lungera ama lengi nagel nas ip taquarl ai de iari i re siit naik. Dap katikka uut lu qa ne auur a saqang, i aa dlek i maikka nget peviit, i lua i guirltik per a qa ve ama damki reves. 17 I vet luus aa i auut Mam ama Ngemumaqa dai qa maarl ne aa rlenki de qa uung ka ne aa ansinki. De maikka ama lengi i baing se nget nev ama ansinki dai nget taqurliani:

‘Ngi dai maikka Gualselaqa ama quanaska; i maikka gua arlem never a ngi.’

Sng. 2.7 Matiu 17.5

18 I uut ama depguas nauut, uut na qa, uut maarl ve ama luqupka ama glasingaqa ve ama damki reves. Taqurla be uut narli lungera ama lengi manarevuk.

¹⁹Be maikka lungera ama lengi dai nge maarl men aa Aamki-na-ra araa uang ama lengi. Taqurla be ngu tekge ngen ip ngene narligel lungera ama lengi. I qatikka lungera ama lengi dai ip taquarl ama lamka i qurli qa ve ama a rlenki. I luqia ama nirlaqi, i ama Slurlka qa qurl a ngen, dai diip ki uirl se ngen, ip deng se bingbigia, be diip ngene lu ama ualdengaqa i ra tis ka ma', 'Raiindemka'. I maikka ai de qan sin malai. I ma Kristus dai qa ip taquarl luqa ama ualdengaqa i qe bingbing men ama arlenki. De diip ke uirl se a ngen a rut ip kurli ngen maget. ²⁰I quasik mager iv a qek ke silnauirl ne lungera ama lengi ne aa saikngias naik. ²¹I raquarli quasik mager iv a qek ka silnauirl se ama Slurlka aa Lengi ne aa tuaqevp naik. Kuasik. Dap maikka murl i lura ama glasing a ra dama Ngemumaqa aa saqang, dai re narligel araa Mam, de ama Qevpka ama Glasingaqa dai qe kurl aa Aamki-na-ra, re ma lengi i nget nagel ama Ngemumaqa.

Ngenet Lu Rik Lura I Ai De Re Su Re Ama Lengi I Nget Muqas

2 ¹Maikka murl aanamek, dai ama Ngemumaqa aa Aamki-na-ra, i re uas, dav iari naver a ra dai ama kaak-met-ta. Dai mager ip ngenet lu riq ama kaak-met-ta i diip te siquat ip te lenges na ngen. I qatikka diip te trles sanman se veleqes na ngen. Be diip te su ne ama lengi ip ngere lenges na ngen, be qatikka diip tem ngim temanau ne araa Barlka ma Iesus, i luqa i qe vandem per a ra, be diip masmasna re lenges na nas. ²De qatikka diip buup ne ama qaqet ta tit kur araa gamansena, i re ngangses. De diip ta tuqut ama Slurlka aa aiska ama revanka i raquarli ra lu iari i re kaak ai ama Kristenkena na ra. ³I qatikka lura ama kaak-met-ta dai araa rut nge taarl ip ta ter a ngen a tekmeriirang. I quasiq ai ama qelep ta ip te kaak tem ngen ne ama a lengiirang. I sa murl ama Ngemumaqa qa mis ta, ai ama vura na ra. I qatiaskerl aa tuvutki dai qurli qi ve araa qames. Be luqa ip ke lenges na ra, dai quasiq ai qe brlaing. ⁴Be lura ama Angeluqena i murl ta lenges ne ama Ngemumaqa, dai quasiq ai qe palu gel ta. Dap ka rlu na ra savet ma Tartarus, i luqia ama luqupki dai maikka ama bengaingki ver a qi. I qa quap per a ra, be qurli ra de ver ama nirlaqa ip diip ka tuvut ba ra. ⁵De qerlka lua i murl miaimek per ama niirl i qurli ma Nua ver a nget, dai ama Ngemumaqa qa lenges ne ama vura naver ama aivetki mai ne ama qerlap, i lura i quasik te narliip se qa. Dap ka iames ne ma Nua, i luqa i ai de kel sil sever ama Ngemumaqa aa gamansena ama atlunget. I qatikka qa iames ne lura, i ama ngeriqit ngen ama depguas na ra. ⁶Dai saqikka ver ama luquviim ma Sodom ki ne ma Gomora, dai ama Slurlka ka muvet barek lura i ama vura. Be qa rlu ne ama vurleski saver aiim be ian mang. Dai maikka qe taqa teqerl a uut ne lura i rem ngim

temanau na qa. ⁷Dap ka mat nevet ma Lot, i raquarli luqa dai ama atluqa. I maikka ama merlenka ver aa rutka ne lura i re nanna maden maden. ⁸I luqa ama atluqa dai qatikka ai de qurli qa qe na ra. Be ai de vet ket lu araa gamansena ama vunget de saqikka araa lengi ama vunget. Be maikka ama gaingka de aa rlan na ra. ⁹Dai qatikka ngene narli. Ama Ngemumaqa dai qa tat navet lura i re tu araa qevap sever a qa, i quaatta i qurli ra ver ama vura araa luqup. Dap ka tuvet barek lura i ama vura ip deng per aa Nirlaqa i qa tatmet se ama qaqet mai. ¹⁰I maikka diiv aa tuvetki qi taqat mit sagel lura ama vura, i lura i re ngangses. De lura i ra mugelnas ne ama tekmeriirang ama viirang i iirang muqas muqas de re nging ama barlta araa lengi. I qatikka lura i ai de re barlnas be ra tit kur araa narliip. I qatikka quasiq ai ama qelep ta ip ta tuqut ama Slurlka aa Angeluqena i ra manarevuk. ¹¹Dap ngene lu, ama Slurlka aa Angeluqena, dai araa dlek peviit daleng lura ama qaqet i re barlnas. Dap katikka quasik maget ip ta tuqut ta dama Slurlka aa saqang.

¹²Dap lura i ama kaak-met-ta dai ra mugelnas ne araa gamansena ip taquarl ama aurl. De mager ip te rep semet ta mer ama waia ip te ngip, i raquarli re taqen mavik ne ama tekmeriirang i quasik ta drlem iirang. Be diip ta, ip taquarl ama aurl i diip te veleng ta. ¹³I lura dai diip ta tu ama bias per ama qaqet de ngen ama getget, dap katiaskerl liirang aa dai diiv iirang ngere guirl sagel ta. I qatikka quasiq ama qelepta se tekmet ne araa viirang gel ama nirlaqa, dav ama arlias per a ra. I qatikka re lenges ne a ngen a mugunes ip taquarl ama quiirang per ama qaqeraqa. I quaatta i ra tes pe a ngen a vet dap te kaak tem ngen. Dap maikka ama arlias per a ra ip te lenges ngen taqurla. ¹⁴I qatikka ai de vet, tem ngim sagel liirang aa, i re nanna maden maden. I maikka ama getki vem ta te liirang aa ama viirang. Be lura ama qaqet i quasiq araa dlek, dai lura re kiat na ra. De qatikka araa dlek ip te kiat ne ama qelaingka. Be ra dai qurli ra ve ama Slurlka aa tuvetki. ¹⁵I sa ra mit namen ama aiska ama seserlka be ra mit puuqas. I qatikka ra tit nep ma Balam^a aa aiska. I ma Balam aa mam ma Biar. I luqa i maikka murl miaimek de qa ter ama qelaing naver ama gamansena ama vunget. ¹⁶I sa qa merarlik ama Slurlka aa Lo. De aiv aa de ama lengi nge men, ip ngere kel ka. I lungera ama lengi nge men mer ama dongki ara aamki. I ai de quasik mager ip ki taqen taquarl uut. Taqurla be luqa ama Slurlka aa Aamki na qa i qat drlem ai ama dul men aa ningaqa, qatikka.

¹⁷I lura ama kaak-met-ta, i re nging ama Slurlka, dai ra raquarl ama menpiit i ding a nget, i quasiq ai re kuarl te ama lengi ama revan nget. I qatikka araa lengi dai raquarl ama laurlka naik. Dap katikka araa luqupki, i laip kurli ra mas per a qi, dai maikka ama bengaingki ver a qi,

^a 2.15 Namba 22.21-34

i maikka ama vuqi. ¹⁸I qatikka re ngelanges se ama lengi i quasiaq ai ama revan nget. Dap ta mugelnas ip te su ne ama qetdingki araa narliip be re kiat ne iari sever ama viirang maden maden. Be ra rekmet, be re rep semer ama qaqet i buup na ra. I iari never a ra dai re aarles i re tit kut ma Iesus dav ama kaak-met-ta dai re tekmet be re repterep se met ta. ¹⁹I lura ama kaak-met-ta dai re tuqun i aiv ama qaqet ta tit naser a ra, dai diip te iames nagel araa lengi. I qatikka lura ama kaak-met-ta dai ra narligel ama tekmeriirang ama viirang, i raquarli i aiv iak ke quarl temiis bareq iaq ip ke uas tem ka, dai diip ke tekmet kurl aa narliip.

²⁰Ama tuvetki bareq lura i quasik ta drlem se ma Iesus dai maikka ama vu malai. Dav ariq iari i rat drlem sever auur a Slurlka ma Iesus Kristus auur a Iameska, i ra mit namen ama aivetki araa gamansena, dap saqi aiv aa de ra guirl sever ama viirang ip liirang aa ngere uas tem ta, dai maikka diip lenges na ra malai i diiv araa tuvetki i ama slurlki. I diip ki uirl se ama tuvetki barek lura i quasik ta drlem se ma Slurlka. ²¹I maikka arik kuasik te taqat drlem se ma Kristus ngen aa gamansena dai diiv araa tuvetki i re tal ki dai maget kurl araa viirang. Dav ariq aip ta taqat drlem se ma Kristus de saqi re nging aa lengi ama glasing a nget, de ra ngim temanau na qa; dai maikka araa tuvetki ama slurlki malai. ²²I ama lengi ama Saikngias pem Nget, dai nge sil sevet liina raqurliani:

‘Ama dangka qa nen dap saqiaskerlka aiv aa de qa guirl be qa mes aa nen.’

De saqias kerlka iang ama lengi dai nget raqurliani:

‘Ngia raqa qukmes te gia velemki, baiv aa de masna qia mit be qia man sep ma qurlsinki.’

Diip Ma Kristus Ka Ren

3 ¹Gua rluavik, luqa ama langinka i ngu iil, dai qa ip ma iiram sagel ngen, ip ngu taarl na ngen iv a ngen a rut dai ama seserl nget sevet liirang aa. ²I maikka nade gua rlan, dai ngu narliip pukpuktik per a ngen ne ama lengi i murl ama Aamki-na-ra ra iil pe ama Slurlka aa Langinka. De mager ip ngene narligel ama lengi ama dlek pem nget nagel auur a Slurlka ama Iameska ma Iesus i ai de uurel sil na nget, i uut, dai aa Aposelkena nauut.

³Dai liina i ama barliini, ai qatikka mager ip ngen drlem, ai ver ama niirl de dengdeng, dai diip baing se lura i ra tuma. I ra tuma maden maden de ra tuqut ama Slurlka. I qatikka ra tekmet taqurla qur araa gamansena ama vunget. ⁴Taqurla be diip ta tuqun ma’, “Ngi lu, ka muvuusep ai diip ke guirl sever ama aivetki, dav as kuasiaq a qa. I qatikka murl i lua i ama Ngemumaqa qa mu ama aivetki be deng iara dai raquarlina i ama qaqet i rep ngip dap kuasik ta guirl.” ⁵Dap ta vesdet ser araa tuaqevap, be quasik ta narliip ta drlem ai ama Ngemumaqa qa

rekmet ne ama aivetki ngen ama uusepka ne aa lengi naik. Be qa rekmet ne ama aivetki ne ama kainaqi de qa sem madlek na qi ne ma kaska. ⁶I qatikka ne luqa ama kaska de ngen ama qaik i murl lua gel ma Nua, dai qa lenges ne ama aivetki ne liiram aa.

⁷Dai saqikka ne lungera ama Ngemumaqa aa lengi, i qa muvuusep sever ama uusepka ngen ama aivetki, dai diiv ama altingki ki verleset ne liirang aa ver aa Nirlaqa i qe kot se ama qaqet i ama vura na ra.

⁸Gua rluavik, maikka qula ngerlangken per a ngen ne liina; i gel ama Slurlka dai ama 1,000 ne ama ages dai ip taquarl ama qaqeraqa aa nirlaqa ama quanaska. De ama qaqeraqa aa nirlaqa ama quanaska, dai ip taquarl ama 1,000 ne ama ages. ⁹I qatikka ama Slurlka dai de quasiq ai qa taqa palu sa tekmet ne ama tekmeriirang ip taquarl ka muvuusep. I quasiq ai qa tekmet ip taquarl ai de iari re taqen, ma', 'Ai qa palu.' Dap maikka qa taqa palu de ver a ngen ip kuasik mager ip lenges ne a qek never a ngen. Dap ka narliiv ama qaqet mai re guirtlik per araa rut de rem ngim temanau never araa viirang.

¹⁰Dap diip ngererl auut se ama Slurlka aa Nirlaqa i diip ka ren ip taquarl ama suamka i quasik ka sil sever aa giqu i diip kat den. I ama uusepka de ngen ama ualdang dai diip ngere aasik, de ama aiveres, de ama tekmeriirang mai i uuret lu iirang dai diiv ama altingki qi iin me iirang. Be ama aivetki dai diip kurli qi naik i quasiq a qerang per a qi.

¹¹Dai ariq aiv ama Ngemumaqa qa verleset liirang aa raqurla; dai ngu lu diiv a ngen a gamansena nanaa iara? I maikka mager iv ama mening ngen, i ngen druaqen ama Ngemumaqa per a ngen a mugunes. ¹²De qurlu ngen naa ne ama Ngemumaqa aa Nirlaqa, be maikka mager ip ngenet matna bareq a qa ip diip masmasna qat den. I diip pet luqa ama Nirlaqa dai diiv ama uusepka qa rang. Be qatikka ama tekmeriirang mai dai diiv ama altingki qi iin me iirang, be diip ki verleset ne iirang. ¹³Dav ama Ngemumaqa aa lengi i qa muvuusep na nget gel uut sever ama aivetki ama iameski de ngen ama uusepka i ama iameska, dai be qurl uut naa ne liirang aa. Be diip kurl uut pet luqia ama luqupki ama atluqi, i ama iameski. Be diip kurl uut pe aa gamansena ama seserlngset.

¹⁴Taqurla, be gua rluavik, ai de qurl uut mene liirang aa i diiv iirang nge ren. Taqurla dai be maikka mager ip slegslep per a ngen ip kuasik mager iv a nge ama viini ngere lenges na ngen. Taqurla be quasik mager iv a nge ama rarlimini ne a ngen be a qek se a nge ama viini. Dap kurli ngen pembes ngene ne ama Slurlka, iv aa uupka de a ngen a rlan.

¹⁵Dap mager ip ngen dru a ngen a qevap, ai ama Ngemumaqa qa taqa palu ip mager iv a ngen be iari ta guirtlik per araa rut sagel ka. Liina ip katikka raquarl ma Paulus ka iil sagel ngen. I qa dai auur a rluqaq marevan. I ama Ngemumaqa qa qurl a qa re ama saikngias taqurla.

¹⁶I qatikka ve aa langin mai i qa iil, dai de qal sil sevet liirang aa. I

aa saikngias peviit, be ver iang de qe lil ama lengi i quasik mager iv uure taqat drlem pe angera reng. Be iari i ai de quasik te taqa su, dai re guirltik per aa lengi, be re lenges na nget. Ai de raqurla be saqiaskerlka re lenges ne ama Slurlka aa Langinka. Dai qatikka ai de re tekmet taqurla be re lenges nanas.

¹⁷Taqurla dai be gua rluavik i vem ngua se ngen, dai maikka mager ip ngene taqam ngim ip kuasik mager iv a qek ke iit se ngen nep ma aiska ama vuqa. I diiv ama qanbirling-ta, ra tit se ngen never ama mugunes ne ama atlu. ¹⁸Dap mager ip ngene riirl ne ama Ngemumaqa aa ngimsevetki de ngene su nas sever auur a Slurlka ma Iesus Kristus, i luqa i auur a Iameska. Be mager iv uut taarl ne aa rlenki iara, be aaviit be aaviit be quasik mager ip perlverleset.

A revan.